DODATEK „PRZEGLĄDU“

NR. 1 KRAKÓW — PAŹDZIERNIK — LISTOPAD — 1925 ROK I

WIADOMOŚCI ABSTYNENCKIE

BIULETYN CENTRALI KÓŁ ABSTYNENCKICH MŁODZIEŻY.

«Pijaństwem największe narody w gruzy się rozpadają, Trzeźwością stają się niezwyciężonemi».

304

II Zjazd Młodzieży Abstynenckiej odbyty w dniu 1-go listopada 1925 r. w Krakowie, uchwalił utworzenie Centrali Kół Abstynenckich młodzieży.

Centrala ta, dzięki poparciu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia, otwarła swe biura przy Związku Młodzieży Rękodzielniczej i Przemysłowej w Krakowie, ul. Krupnicza l. 29, tel. 2598.

Prosimy wszystkie zrzeszenia i organizacje młodzieży, w łonie których istnieją już Koła Abstynenckie, o zgłoszenie swego istnienia do Centrali w Krakowie i żądanie pomocy i wskazówek.

Równocześnie wzywamy wszystkie zrzeszenia i organizacje młodzieży, w których pracy w tym kierunku nie podjęto, by w imię wielkiej idei walki z alkoholizmem tworzyły Koła Abstynenckie u siebie i stanęły pod jej sztandarem do twórczego czynu, tudzież zjednoczyły się w tej walce.

Organizacje młodzieży, w której znajdzie się kilku ochotnych do tej pracy, zechcą podać nam swoj adres, poczem prześlemy wszelkie potrzebne do utworzenia Koła wskazówski i pomoce.

POSIEDZENIE KOMITETU WYKONAWCZEGO.

Komitet Wykonawczy I-go Zjazdu Młodzieży Abstynenckiej odbył w piątek dnia 23-go października Zebranie, na którem omawiano sprawy związane z I-ym Zjazdem, tudzież szczegółowy program II-go Zjazdu młodzieży abstynenckiej, mającego się odbyć w niedzielę d. 1-go listop. br

W zebraniu wzięli udział: Prezes Związku Ks. M. J. Kuznowicz, Przewodniczący Komitetu Wykonawczego I-go Zjazdu prof. Tadeusz Szumański, zastępca p. Marjan Padechowicz, sekretarz gen. Związku p. Tadeusz Dalewski, przew. związkowego Koła Abstynentów Tadeusz Godziszewski i delegat Koła Bolesław Ditkowski.

Sekretarz gen. Związku p. Tadeusz Dalewski zdał sprawozdanie z dotychczasowych prac Komitetu Wykonawczego I-go Zjazdu, stwierdzając, że w myśl uchwał tego Zjazdu wysłano wszystkim uczestnikom instrukcje, tyczące zakładania Kół Abstynenckich, regulamin Koła i wzór karty przyrzeczenia. Uczestnicy jednak nie podjęli pracy organizacyjnej tak, jakby tego należało oczekiwać, tłumacząc się trudnościami, inni zgoła nie komunikowali się z nami. Stąd też praca w tym kierunku niewiele posunęła się naprzód.

Prezes Związku Ks. M. J. Kuznowicz podniósł, że skierowanie pracy w kierunku zwalczania alkoholizmu na drogę właściwą, zależy jedynie od stworzenia Centrali, któraby poruszyła tą martwą dziś maszynę. Musimy stworzyć ośrodek, którego energja poruszy poszczególne związki i zrzeszenia do działalności. Zjazdy, referaty, obrady dobre są, ale przedewszystkiem musimy mieć aparat wykonawczy dla pięknych rezolucyj. Udowadnianie szkodliwości alkoholu jest rzeczą poniekąd zbyteczną, bo skutki te zna dobrze nawet nałogowy pijak. Jednem z pierwszych zadań II-go Zjazdu winno być utworzenie Centrali dla Kół Abstynenckich młodzieży.

Ustalono wreszcie szczegóły programu II-go Zjazdu, omówiono rezolucje, sprawę referatów i kwestję zaproszeń.

SPRAWOZDANIE
z II Zjazdu Młodzieży abstynenckiej odbytego w dniu 1 listopada 1925 w Krakowie.

W niedzielę dnia 1 listopada odbył się staraniem Koła abstynentów Związku Młodzieży Rękodzielniczej i Przemysłowej w Krakowie II Zjazd Młodzieży abstynenckiej, który mimo, że zakreślony na małą skalę, postawiony był bardzo wysoko, tudzież powziął szereg niepomiernie ważnych uchwał, mających na celu poruszenie sprawy abstynenckiej wśród młodzieży i skierowanie jej na właściwą drogę.

Zjazd rozpoczął się uroczystem nabożeństwem w kościele SS. Sercanek, odprawionem przez Prezesa Związku Ks. M. J. Kuznowicza. Po nabożeństwie zebrani udali się na salę zebrań Związku przy ul. Krupniczej l. 29, gdzie Prezes powitał ze-

Biblioteka Jagiellońska

branych i delegatów z Warszawy w osobie p. Jana Szymańskiego, referenta walki z alkoholizmem w Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia przy Ministerstwie Spraw Wewnętrznych w Warszawie, ze Śląska kol. Kanię Adolfa i Wszeka Alojzego, z Cieszyna Kolandra Franciszka i Nowaka Józefa, z Radomia Jasińskiego Franciszka, prezesa tamtejszego Związku Młodzieży, z Tarnowa Wardziała Jana i Borowca Stanisława, tudzież delegacje miejscowe jak Koło Abstynenckie Alumnów Seminarjum Duchownego, Delegacje Gimnazjów krakowskich, akademików, Zakładu Ks. Siemiesz z Ks. Dyr. Lorkiem na czele i in.

Po przemówieniu powitalnem Prezes Związku otwarł Zjazd i podał wniosek na zatwierdzenie Prezydjum, do którego powołano: Tadeusza Olpińskiego, jako przewodniczącego, p. Ziomka Maksymiljana, jako zastępcę, Jasińskiego Franciszka z Radomia jako drugiego zastępcę, Stowparza Stefana z Gimnazjum II w Krakowie jako trzeciego zastępcę i Waszeka Alojzego ze Śląska Cieszyńskiego jako czwartego zastępcę. Sekretarzy kol. Tadeusza Kasprzyckiego i Boreńskiego Józefa.

Po zatwierdzeniu Prezydjum, przewodniczący kol. Olpiński Tadeusz podziękował za wybór i w myśl programu Zjazdu, powołał do głosu prof. Tad. Szumańskiego z Krakowa, przewodniczącego Komitetu wykonawczego I-go Zjazdu, który zdał sprawozdanie z działalności tegoż Komitetu (patrz sprawozdanie z zebrania Komitetu wykonawczego I-go Zjazdu, odbytego w dniu 23 października b. r.). Zadaniem tego Komitetu było zapoczątkowanie pracy organizacyjnej wśród młodzieży. Komitet opracował instrukcje potrzebne przy zakładaniu kół i rozesłał je organizacjom zamiejscowym — wyniki starań tych są jednak niewielkie, co wskazuje wyraźnie na potrzebę stworzenia Centrali, którąby czuwała nad pracą w tym kierunku i służyła pomocą. Z delegatów miejscowych p. Ziomek zdołał przygotować grunt do założenia koła abstynentów w II-giem gimnazjum w Krakowie, wygłaszał odczyty z przeźroczami, z których jeden w Bochni i Niepołomicach w dniu 14 lipca. Sprawozdawca sam jako delegat Koła Związkowego wygłosił 28 czerwca referat na zjeździe młodzieży diecezji sandomierskiej w Sandomierzu na temat: «Społeczna działalność kółek abstynenckich młodzieży». Temat ten wśród zgromadzonej licznie młodzieży (około 300 osób) wywołał ożywioną dyskusję, której podstawą było pragnienie jak najspieszniejszego rozpoczęcia pracy w tamtejszej dzielnicy nad zwalczaniem alkoholizmu. Koło krakowskie wspólnie z Delegacją Młodzieży szkolnej brało udział w VI Kongresie abstynenckim w Katowicach. Nadto Komitet wykonawczy, powołując się na okólnik Min. Wyznań Rel. i Oświecenia Publicznego z dnia 29 marca 1923 o zwalczaniu pijaństwa w szkole, wystosował do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego prośbę o zapoczątkowanie akcji uświadamiania młodzieży w szkołach przez zakładanie Kół abstynenckich. Sprawozdawca wyraża przekonanie, że prośba ta będzie przedmiotem obrad niedalekiej konferencji. Praca Komitetu po dzisiejszym Zjeździe ożywi się i przyniesie niewątpliwie daleko większe rezultaty.

Po sprawozdaniu prof. Szumańskiego, przewodniczący Zjazdu powołał go do wygłoszenia referatu pod tytułem «Potrzeba organizowania kół abstynenckich wśród młodzieży», w którym prelegent, znający młodzież i stykający się z nią jako wychowawca, wykazał, że młodzież, łatwo ulegająca wpływom, jest najbardziej zagrożoną przez alkohol, który głęboko wkorzenił się w organizm naszego społeczeństwa. W jaki sposób mamy tą młodzież uchronić przed tym strasznym nałogiem? Jedynie tylko przez organizowanie jej, przez tworzenie Kół abstynenckich. Jeśli chcemy mieć silne i dobrze urządzone Państwo, musi młodzież nasza, ten fundament i nadzieja narodu, być trzeźwą, zdrową, o silnych charakterach i stalowej woli. Pracę należy rozpocząć od najmłodszych — stąd też rezolucje zmierzają do objęcia programem naszym młodzieży szkół powszechnych.

By dać praktyczny przykład, w jaki sposób odbywają się przyrzeczenia do Koła abstynentów, nowi członkowie krakowskiego Koła złożyli uroczyste przyrzeczenie, przy odśpiewaniu hymnu abstynenckiego, który obecni wysłuchali stojąc.

Przewodniczący Zjazdu złożył podziękowanie prof. Szumańskiemu i poprosił prof. Dr. Stanisława Ciechanowskiego do wygłoszenia referatu p. t. «Tytoń a alkohol».

W niezwykle interesującym i głęboko ujętym referacie wykazał prof. Ciechanowski szkodliwość nikotyny i alkoholu na organizm ludzki. Dwie te trucizny nietylko pojedynczo oddziaływują szkodliwie na organizm, ale wzajemnie potęgują się. Z punktu widzenia lekarskiego objaśnił to działanie i udowodnił przyczyny rozlicznych chorób, których początek leży właśnie w używaniu alkoholu i nikotyny.

Referat prof. Ciechanowskiego wywarł głębokie wrażenie, a ze względu na ważność ujętej kwestji, przedrukowany będzie w całości w najbliższych numerach «Wiadom. Abst.».

W czasie referatu prof. Ciechanowskiego przybył na salę Ks. Biskup krakowski Adam Stefan Sapieha, który w krótkich serdecznych słowach powitał Zjazd i życząc jak najpomyślniejszych obrad, udzielił zebranym swego błogosławieństwa.

W dyskusji nad referatami zabierał głos prof. Szumański, poruszając sprawę ustawy przeciwalkoholowej i stwierdzając, że ustawy te istnieją, niestety przeprowadzanie ich jest karygodne. To lekceważenie ustaw, zresztą nietylko w tym kierunku, dowodzi małego uświadomienia naszego społeczeństwa. Jeśli chcemy, by ustawy były przestrzegane musimy sami być ich strażnikami.

Prezes Związku Ks. M. J. Kuznowicz odnośnie referatu Prof. Szumańskiego podkreślił, że prelegent znajduje jedyny sposób celowej pracy przez zakładanie Kół abstynenckich wśród młodzieży. Istotnie niema innej drogi — uzupełnieniem tych poczynań będzie stworzenie Centrali, o czem sam mówić będzie w referacie popołudniowym. Równocześnie podziękował imieniem Związku prof. Dr. Ciechanowskiemu za jego niezwykłej wartości referat i prosił o napisanie go, by Koło Abstynentów i Liga przeciw paleniu tytoniu, istniejące przy Związku krakowskim, mogły zeń korzystać.

Zabrał jeszcze głos p. Jan Gorzelany, który

w żywiołowem przemówieniu domagał się realizowania planów pracy na polu walki z alkoholizmem, która to walka dziś ogranicza się prawie i jedynie do zjazdów i wiecznego uświadamiania ludzi, którzy już są abstynentami. Utworzenie Centrali Kół abstynenckich uważa za sprawę pierwszorzędnego znaczenia.

Na tem zakończono obrady przedpołudniowe, poczem zebrani udali się do Czytelni Związku, gdzie urządzono dzięki uprzejmości Prezesa Okręgowego Związku Kas Chorych w Krakowie Dra Zygmunta Klemensiewicza, bogatą wystawę przeciwalkoholową, po której oprowadzał p. J. Gorzelany.

Po zwiedzeniu wystawy odbyła się wspólna fotografja, poczem delegaci zamiejscowi podejmowani byli przez Związek wspólnym obiadem.

jednogłośnie obrano delegata Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia z Warszawy p. Jana Szymańskiego, zastępcą prof. Tadeusza Szumańskiego, sekretarzami kol. Boryńskiego i Kasprzyckiego.

Ze względu na piekącą potrzebę rozpoczęcia intenzywnej pracy abstynenckiej wśród młodzieży, uchwalono stworzyć tymczasowy Komitet dla prac nad utworzeniem Centralnego Związku Kół abstynenckich, w skład którego weszli: prof. Tadeusz Szumański jako przewodniczący, prezes Związku Ks. M. J. Kuznowicz, sekretarz generalny Związku p. Tadeusz Dalewski i przewodniczący Koła abstynentów Związku p. Tadeusz Godziszewski z urzędu i jako członkowie: Tadeusz Ołpiński, p. M. Ziomek, J. Gorzelany, Grabowski, Towparz, Boreński i Kasprzycki.

Komitet ten poczynić ma wszelkie starania do

Grupa uczestników II. Zjazdu abstynenckiego młodzieży, odbytego w dn. 1-go listopada 1925 r. w Krakowie.

Zebranie tymczasowego Komitetu Centralnego.

O godz. 2.30 popołudniu zebrał się w Sali konferencyjnej nowego domu tymczasowy Komitet Centralny, którego obrady były dalszym ciągiem obrad Komitetu wykonawczego I-szego Zjazdu. W zebraniu wzięli udział: Prezes Związku Ks. M. J. Kuznowicz, Delegat Gen. Dyr. Służby Zdrowia p. Jan Szymański z Warszawy, prof. Tadeusz Szumański, przewodniczący Komitetu Wykonawczego I-szego Zjazdu, Tadeusz Dalewski, sekretarz generalny Związku, przewodniczący Koła abstynentów Tadeusz Godziszewski, przewodniczący II-go zjazdu Tadeusz Ołpiński, wszyscy delegaci zamiejscowi, przedstawiciele gimnazjów krakowskich Towparz i Grabowski, wreszcie p. Jan Gorzelany i sekretarze Zjazdowi.

Obrady otwarł Prezes Związku, poczem przystąpiono do wyboru przewodniczącego, którym

jak najspieszniejszego uruchomienia centralnego Związku Kół abstynenckich.

Zebranie uchwala przeprowadzenie korespondencji ze wszystkiemi organizacjami w sprawie tworzenia Kół abstynenckich.

Przeczytano, uzupełniono i poprawiono instrukcje, tyczące tworzenia Kół abstynenckich, tudzież uchwalono rozesłanie tychże delegatom i zrzeszeniom.

Przeglądnięto zgłoszenia konkursowe projektów na odznakę abstynencką dla młodzieży i przyjęto pracę z godłem «Krzyż», jako najbardziej odpowiadającą. Pracy tej, wykonanej przez przewodniczącego Koła abstynentów Związku Tadeusza Godziszewskiego, przyznano pierwszą nagrodę. Drugą nagrodę przyznano pracy Kinastowskiego o godle «Praca», trzecią również temu o godle «Ona». Dwie prace wyróżniono, a to Ditkowskiego z godłem «Latos» i T. Godziszewskiego «Trygław».

Wkońcu zredagowano rezolucje zjazdowe podane niżej.

Prezes Związku Ks. M. J. Kuznowicz podziękował uczestnikom konferencji za przybycie i zwrócił się do delegata Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia w Warszawie p. Jana Szymańskiego z prośbą o poparcie usiłowań młodzieży w kierunku stworzenia Centralnego Związku młodzieży abstynenckiej, uzależniając od tego całkowicie rozwój tej wielkiej idei.

Projekt T. Godziszewskiego odznaki abstynenckiej młodzieży, przyjęty przez II Zjazd mł. abst. Nagroda 1.

Po zebraniu Tymczasowego Komitetu udali się uczestnicy wprost na salę obrad Zjazdu, gdzie o godz. 3.30 rozpoczęło dalszy ich przebieg.

Obrady popołudniowe Zjazdu.

Zebranie otwarł zastępca przewodniczącego p. M. Ziomek, który w krótkich słowach wspomniał o śmierci jednego z młodych rycerzy walki z alkoholizmem Walentym Becku ze Śląska, który na ostatnim Zjeździe brał żywy udział w obradach (patrz Wspomnienia pośmiertne «Przegląd» Nr. 9 wrzesień 1925).

Dla uczczenia pamięci dzielnego druha i nieodżałowanej pamięci szermierza, zebrani powstali.

Przewodniczący Zjazdu p. Ołpiński poprosił do głosu Del. Gen. Dyr. Służby Zdrowia w Warszawie p. J. Szymańskiego, który przed referatem swym powitał zebranych w słowach: «Z polecenia p. Generalnego Dyrektora Służby Zdrowia mam zaszczyt powitać II-gi Zjazd polskiej Młodzieży Abstynenckiej. Witam go najserdeczniej. Słowa te nie są zdawkowym frazesem powitalnym, ale płyną z głębi uczucia radości na widok młodzieży polskiej, idącej «pod sztandarem ducha». Wy, młodzi abstynenci, jesteście zadatkiem lepszej przyszłości naszej ukochanej Ojczyzny, bo można mieć słuszną nadzieję, że praca wasza, życie wasze, będą całkowicie poświęcone dla dobra Polski. Składam więc najserdeczniejsze życzenia powodzenia w pracy waszej i w życiu, a organizator tego Zjazdu Związek młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej w Krakowie i jego ofiarny, mądry i miłujący swe dzieło twórca i przewodnik Związku czcigodny Ojciec Kuznowicz niech żyją!

Po powitaniu, w słowach mocnych, zastosowanych do młodzieży, delegat Szymański wskazał na straszne skutki alkoholu, na szereg nieszczęść, wypadków, tragedji pod wpływem wódki wykonanych. Gdybyście wycinali z dzienników — mówił p. Szymański — opisy zbrodni i przestępstw byłaby to najdokładniejsza statystyka i najokropniejsze świadectwo fatalnych skutków alkoholu. Praca w tym kierunku nie jest lekką. Łatwiej wychować i utrwalić w dobrem pięciuset ludzi, jak odciągnąć od wódki jednego pijaka. Praca tedy musi być tem intenzywniejszą, poczynana przedewszystkiem od młodzieży, która jest wolną jeszcze od pęt alkoholu. Referat swój zakończył p. Szymański gorącem życzeniem rozwoju pracy dla Koła związkowego i urzeczywistnienia wysiłków w kierunku stworzenia Centrali Kół abstynenckich.

Przewodniczący Zjazdu podziękował delegatowi Szymańskiemu za Jego słowa, poczem poprosił do głosu prezesa Związku Ks. M. J. Kuznowicza, który wygłosił referat na temat «Potrzeba stworzenia Centralnego Związku Kół młodzieży abstynenckich w Polsce».

Prezes Związku, skreśliwszy obraz pracy na polu abstynenckiem w Polsce, uzasadnił dobitnie, że praca ta nie daje dziś pozytywnych wyników. Że najwłaściwiej pracę tą zaczynać od młodzieży, udowadniać zbyteczne — ale i tu poszczególne oderwane wysiłki gubią się, albo też nie stanowią siły, którą możnaby było użyć do większej budowy. Brak wiązadła — brak spoistości — jest to poprostu unieruchomiona transmisja, która niema odpowiedniego motoru, aby ją poruszyć, by stać się mogła źródłem siły twórczej. I gdyby ta praca postawiona była od początku na właściwej drodze, gdybyśmy mieli to źródło, czyli dobrze zorganizowaną Centralę, skąd czerpałyby poszczególne zrzeszenia młodzieży siłę, kierunek i odpowiednie po-

1-a i 2-ga u góry projekt Kinastowskiego nagroda III i II, z lewej u dołu praca Godziszewskiego, wyróżniona, ostatnia: praca B. Ditkowskiego, również wyróżniona.

moce, niewątpliwie sprawa abstynencji u nas stałaby daleko lepiej. Stąd też II Zjazd nasz odbywa się pod hasłem stworzenia Centrali Kół młodzieży abstynenckiej w Polsce i do tego dążyć będziemy z całą energją. W myśl tej idei zwrócił się prelegent do delegata Gen. Dyr. Służby Zdrowia p. Jana Szymańskiego, by ten poparł starania Związku i był sprawy tej orędownikiem.

Nastąpiła dyskusja, w której zabierali głos prawie wszyscy delegaci, jednomyślnie uznając potrzebę stworzenia Centrali i zachęcając tymczasowy Komitet do działania w tym kierunku.

W tem miejscu delegat z Radomia Jasiński złożył podziękowanie imieniem delegacji młodzieży zamiejscowych za staranie i pracę krakowskiego Koła abstynentów, tudzież uznanie za organizację Zjazdu, którą jako uczestnik po raz wtóry biorący udział w Zjazdach naszych miał możność zaobserwować.

Po dyskusji złożyli przyrzeczenia powstrzymania się od używania napojów alkoholowych delegaci zamiejscowi, co wywołało entuzjazm i żywe oklaski.

W tem miejscu przemówił imieniem Koła abstynentów Związku jego przewodniczący, Tadeusz Godziszewski, który dziękował delegatom za przybycie na Zjazd. W serdecznych słowach zwrócił się do delegata Gener. Dyr. Sł. Zdrowia w Warszawie p. Jana Szymańskiego, prosząc go o przyjęcie godności Członka Honorowego Koła abstynentów Związku, co przyjęto żywemi oklaskami. Pan Szymański podziękował za zaszczyt i upewnił, że członkowstwo swoje nie ograniczy tylko do samego przyjęcia tytułu, ale że będzie się starał pracy Koła krakow. przychodzić z pomocą

Przystąpiono wreszcie do uchwalenia rezolucyj, które zostały jednomyślnie przyjęte:

1. II-gi Zjazd Młodzieży abstynenckiej w Krakowie poleca Komitetowi Wykonawczemu Zjazdu domagać się u odnośnych władz szkolnych, by te zarządziły uświadamianie młodzieży szkół powszechnych, średnich i seminarjów o złych skutkach używania alkoholu, oraz zakładanie w tychże szkołach Kół abstynenckich, opartych przeważnie o współpracę uczniów.

2. II-gi Zjazd Młodzieży abstynenckiej zwraca się do Min. Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w Warszawie, by:

a) wprowadzono w szkołach wszelkiego typu obowiązkową naukę o szkodliwości używania alkoholu;

b) przy układaniu nowych podręczników szkolnych, zwłaszcza dla szkół powszechnych, ustępy traktujące o złych skutkach alkoholu, znalazły miejsce;

c) zaopatrzono szkoły w odpowiednią literaturę i obrazy do nauki poglądowej o alkoholiźmie.

3. II-gi Zjazd Młodzieży abstynenckiej w Krakowie podtrzymuje uchwalę I-szego Zjazdu, by we wszystkich zrzeszeniach młodzieży wszelkiej kategorji zakładać jak najrychlej Koła abstynenckie.

4. II-gi Zjazd Młodzieży abstynenckiej w Krakowie poleca tymczasowemu Komitetowi, istniejącemu przy Związku młodzieży rękodzielniczej i przemysłowej w Krakowie, aby użył wszelkich sposobów i środków do jak najspieszniejszego uruchomienia w Polsce Centralnego Związku Kół młodzieży abstynenckiej.

5. II-gi Zjazd Młodzieży abstynenckiej w Krakowie zatwierdza przyjęty wzór na odznakę abstynencką dla młodzieży, a wykonanie jej poleca Tymczasowemu Komitetowi, względnie Centralnemu Związkowi.

6. II-gi Zjazd Młodzieży abstynenckiej w Krakowie uchwala zwołać następny Zjazd (III-ci) za rok, w siedzibie Tymczasowego Komitetu, względnie Centralnego Związku.

Po uchwałach nastąpiła przerwa, w czasie której delegaci zamiejscowi i uczestnicy spożyli wspólny podwieczorek.

O godzinie szóstej odbyła się uroczysta akademja, na program której złożyły się produkcje orkiestry związkowej, deklamacja, odśpiewanie hymnu abstynenckiego, poczem Koło teatralne Związku odegrało sztukę Tadeusza Dalewskiego p. t. «Lekarstwo na wszystko», osnutą na tle pijaństwa. Sztuka ta tragiczną swą treścią, obejmującą upadek i upodlenie chłopa polskiego przez alkohol, podawany ręką żyda, wywarła na słuchaczach głębokie wrażenie.

O godz. 8 wiecz. odbyła się dla delegatów wspólna kolacja, na której imieniem Związku pożegnał przybyłych prezes Związku Ks. M. J. Kuznowicz.

CENTRALA KÓŁ MŁODZIEŻY ABSTYNENCKIEJ.

Dzięki zrozumieniu prac Związku naszego w kierunku zwalczania alkoholizmu wśród młodzieży przez Gen. Dyr. Służby Zdrowia w Warszawie, a szczególnie dzięki poparciu referenta walki z alkohol. przy tejże Dyr. p. J. Szymańskiego, zostanie zrealizowaną uchwała II-go Zjazdu młodzieży abstynenckiej, odbytego w dniu 1-go listopada br., tycząca utworzenia Centrali Kół Abstynenckich młodzieży, z siedzibą w Krakowie.

Subwencja na ten cel umożliwi uruchomienie odpowiednich biur i podjęcie prac w tym kierunku.

Za to zrozumienie i poparcie usiłowań naszych, Komitet Wykonawczy Zjazdu i Zarząd Związku wyrażają gorące podziękowanie Generalnej Dyrekcji Służby Zdrowia w Warszawie w osobie P. Gener. Dyrektora Wroczyńskiego, jak również p. J. Szymańskiemu, którym zawdzięczamy przychylne załatwienie naszej prośby.

KONFERENCJE.

W dniu 23-go i 24-go listopada br. odbył w Poznaniu delegat Związku naszego p. Tadeusz Dalewski dwie konferencje z Sekretarzem generalnym dla spraw abstynenckich Ks. T. Gałdyńskim, mające na celu uzgodnienie prac w kierunku zwalczania alkoholizmu wśród młodzieży.

Centrala Kół młodzieży abstynenckiej w Krakowie, zawiązana przy naszym Związku, działać będzie przy porozumieniu się z Centralą Abstynencką w Poznaniu, odrębnie. W miarę jej rozwoju, ustalony zostanie dalszy stosunek.

ZEBRANIE ABSTYNENCKIE W POZNANIU.

W dniu 23-go listopada br. bawił w Poznaniu sekretarz gen. Związku p. Tadeusz Dalewski, który

z ramienia Związku i Koła Abstynentów brał udział w posiedzeniu Zarządów Polskiej Ligi Przeciwalkoholowej, «Wyzwolenia», «Polskiego Związku Księży Abstynentów», «Związku Nauczycieli Abstynentów» i Rady Związkowej «Wyzwolenia». Zebraniu przewodniczył znany w Poznańskiem działacz na niwie walki z alkoholizmem ks. proboszcz Niesiołowski z Pleszewa.

Sprawy, tyczące uzgodnienia postulatów w przededniu dyskusji sejmowej o ustawie przeciwalkoholowej i monopolu spirytusowym, tudzież sprawy, tyczące funduszu monopolowego i podziału pracy przeciwalkoholowej wśród młodzieży i dorosłych, wreszcie sprawy specjalnych czasopism i odezwy do Narodu referował Sekretarz generalny spraw abstynenckich, Ks. Tadeusz Gałdyński. Przeprowadzono szereg uchwał, tyczących tych prac, między innemi przyjęto projekt Ks. Gałdyńskiego, odnoszący się rozdziału funduszów państwowych na cele walki z alkoholizmem.

Zebranie prowadzono pod hasłem rozpoczęcia walki z alkoholizmem wśród młodzieży, przyczem sekretarz gen. Związku p. Tadeusz Dalewski zaznajomił obecnych o pracach podjętych po II-gim Zjeździe młodzieży w Krakowie, około utworzenia Centrali Kół abstynenckich młodzieży w Krakowie.

Wieczorem tego dnia odbył się w sali im. Śniadeckich w Collegium medicum przy ul. Fredry wykład dziekana Kostrzewskiego o ustawie przeciwalkoholowej, tudzież Ks. Proboszcza Niesiołowskiego z Pleszewa, p. t. «Gospody bezalkoholowe».

ALKOHOL A MŁODZIEŻ.

Pod tym tytułem odbyło się w Warszawie w dniu 25-go listopada br. Zebranie odczytowe w sali Tow. Hygienicznego, urządzone przez «Komitet Walki z handlem kobietami», na którem z ramienia Związku uczestniczył p. Tadeusz Dalewski.

Zebranie to przy szczelnie wypełnionej sali otwarł b. minister Zdrowia Dr. Chodźko. Referaty wygłosili: posłanka Puzynianka, Dr. Radziwiłłowicz, p. Sedlaczek i referent walki z alkoholizmem przy Gener. Dyrekcji Służby Zdrowia w Warszawie p. J. Szymański, który w niezwykle interesującym referacie porównał prace w kierunku zwalczania alkoholizmu u nas i w innych krajach, tudzież przedstawił straszliwą plagę, jaką ten wróg ludzkości szerzy u nas nawet wśród dzieci. Nawołując do walki, p. J. Szymański, wymienił instytucje, które już walkę tą podjęły. Podniósł zasługi na tem polu Związków Poznańskich, Koła Abstynentów naszego Związku, tudzież uwiadomił o utworzeniu Centrali Kół młodzieży abstynenckiej w Krakowie.

Z okazji tego Zebrania Koło Abstynentów naszego Związku wysłało depeszę odczytaną tam przez p. J. Szymańskiego o treści: «Komitet Walki z handlem Kobietami» Warszawa, Jasna 11. Koło Abstynentów przy Związku Młodzieży Rękodzielniczej i Przemysłowej w Krakowie duszą i sercem łącząc się z zebranymi, życzy jak najpomyślniejszych wyników w pracy tak ważnej dla dobra odrodzonej Ojczyzny.

Godziszewski, przewodniczący Koła.

ZAPOWIEDŹ CZYNU.

Kol. Alojzy Waszek z Cieszyńskiego, delegat tamt. Tow. «Ojczyzna» na II-gim naszym Zjeździe, zakomunikował nam o utworzeniu w łonie tamt. Towarzystwa w dniu 15-go listopada Koła Abstynentów. Stworzył już pierwszą dziesiątkę, która będzie podwaliną przyszłej budowy Koła.

Zapał kol. Waszka jest godnym uznania, a przedewszystkiem naśladownictwa — obecność jego na Zjeździe nie była bezpłodną, to też uważamy sobie za obowiązek podkreślić ten fakt i życzyć jak najpomyślniejszego rozwoju nowej placówce abstynenckiej.

DEPESZE.

Na II-gi Zjazd młodzieży abstynenckiej Komitet otrzymał od osób i organizacyj życzenia:

«Serdeczne Szczęść Boże przesyła Pomorze

Ks. Szuman

«Vivat, Floreat, Crescat (niech żyje, rozkwita i wzrasta

Koło Abstynenckie gimnazjum Starogard».

«Zasyłamy najszczersze życzenia, aby ten Zjazd przyczynił się do coraz szybszego szerzenia się naszej idei w całej Polsce

Sekcja abstynencka przy gimnazjum w Krotoszynie».

«Najpomyślniejszych rezultatów obrad życzymy Szczęść Boże!

Tow. Oświatowe «Ojczyzna» Małe Kończyce».

«Życzę z całego serca powodzenia, oby Zjazd ten był krokiem naprzód w naszej walce o jeden z najpiękniejszych ideałów.

Porf. A. Seelieb Zakopane».

«Szczęść Boże w obradach

Ks. T. Gałdyński, Poznań.

«Życzymy pomyślnych obrad Zjazdowi.

Łódź.

Recenzja· «Z otchłani chorób, nędzy i upadku». Prof. Emil Wyrobek, 1925.

Znany ze swej działalności pisarskiej uczony, prof. Emil Wyrobek, na paruset stronicach ujmuje trafnie tak drażliwe tematy, jak prostytucja i alkoholizm, choroby nerwowe i umysłowe.

Prosto, przystępnie i popularnie maluje całą gehennę nędzy i upadku, w jaką stacza się każda jednostka i społeczeństwo całe, jeśli nie czuwają nad źródłem zła i moralnego zdziczenia. W tej obszernej pracy uwzględnia autor prócz przyrodniczo-hygienicznego i wychowawczego tła i moment socjologiczny. Słusznie dowodzi, że czynnikiem degeneracyjnym to alkohol, a następstwami jego, to hańbiąca prostytucja, choroby weneryczne, nerwowe i umysłowe.

Liczne obrazy, przykłady, ilustracje sprawiają, że książkę tę przeznaczoną dla starszej i dorastającej młodzieży czyta się z zajęciem i odrazą zarazem do tych czynników destrukcyjnych, sprowadzających tak straszliwe spustoszenia. Prócz innych drobnych zastrzeżeń, możnaby zarzucić autorowi, że z pewną sympatją wyraża się o sterylizacji (str. 6). Mimo to książkę tę śmiało zaliczyć można do najpożyteczniejszych, jakie się pokazały w tej dziedzinie.

Nakładem Centrali Kół Abstynenckich. Kraków — Druk W. L. Anczyca i Spółki.